

Кэпсээтэ: Айыына Попова, 6 саастаах. Мэңэ- Ханалас улууһун, Төхтүрдээҕи оҕону сайыннарар киин «Мичил» оҕо саадын бэлэмнэнии бөлөх иитиллээччитэ.

Салайааччы: Олесова Татьяна Егоровна -Үрдүк категориялаах иитээччи-

Темата: «Театр оҕо эйгэтигэр».

Сыала: Оҕолорго искусство биир көрүнэ – театр улахан туһалааҕын сырдатыы, билиһиннэри.

Актуальноһа: Билинҕи оҕолор олус наһаа компьютерга, төлөппүөңнэ бүк түһэн олороллоро буортулаах. Оннукка харах да мөлтүүр, унуох да токуруйар, оҕо сайдара бытаарар.

I. Оҕолоор, биһиги үүнэрбитигэр-сайдарбытыгар искусство биир көрүнэ- театр улахан туһалааҕын туһунан кэпсиэхпин баҕарабын. Театр диэн суругунан суруллубут айымньыны сыанаҕа оонньоон көрдөрөөһүн искусствота. Ол аата артыыс дьонно сыанаҕа эҥин араас уобараска киирэн көрөөччүлэргэ тугу эмит оонньоон көрдөрөөһүннэрэ ааттанар. Театр Древней Грецияҕа үөскээбитэ, бастаан бырааһынньыктарга эрэ кэлэн көрдөрөллөр эбит, кэлин анал дьыэ тутар буолбуттара. Былыр уот үөдүйэ илигинэ телевизор да, интернет да суоҕа. Арай театр эрэ баара. Улаханнаын-кыралыын театрга баран сынньанан кэлэллэрэ. Бу манньк хомойбут уонна үөрбүт сирэй мааскалардаах хартыынанан бэлиэтэнэр, тоҕо диэтэр, театрга киһи хомолтолооҕу көрөн ытыан да сөп, күлүүлээҕи көрөн күлүөн да сөп.

II. Оҕо сылдьан киһи бары саамай сөбүлүүр сүрүн дьарыга оонньоу буолар. Ол оонньоуругар кини уобараска киирэр. *Холобур:* улахан дьону үтүктэр, сөбүлүүр остуоруйатын, мультигын геройун курдук буола сатыыр, кыыл-сүөл, көтөр-сүүрэр уобараһыгар киирэр. Оонньоу көмөтүнэн оҕону сайыннарыы, иитии-үөрэтии саамай табыгыстаах. Онно биһиэхэ театр көмөлөһөр. Театрынан дьарыктанар оҕо үчүгэйдик саңарарга, өйө-санаата тупсар. Театр музыкаҕа да, үңкүүлүүргэ,

уруһуйдуурга, иистэнэргэ, хоһоон ааһарга, артыыс буоларга үөрэтэр. Ону таһынан аһыныгас буоларга, хомойорго, үөрэргэ угуйар.

III. Театр туһалаабын билэн баран, дьиэбэр «Театр муннуга» оңордум. Кукла театрын 4 көрүңүн кэпсиэм:

Стенда театра – ол аата стендаба фигуркалары оонньотоһун. *Холобур:* металлическай дуоскаба магниттаах фигуркалары сыһыаран оонньотуу, «Эриэппэ» остуоруйатын оңорбуппут (флис таһынан бүрүллүбүт дуоскаба липучкалаах фигуркалары сыһыаран оонньотуу); «Три поросенка» остуоруйа **театр теней** диэн ааттанар (сырдык чараас таһаһы экран оңорон, кэнниттэн лампа тыктаран баран, фигуркалар күлүктэринэн оонньотон көрдөрүү).

Остуол театра - ол аата остуол үрдүгэр ханнык баһарар материалтан: хортуонтан, айылба матырыяалыттан, сымнабас оонньуурунан оңоһуллубут геройдары хамнатан көрдөрүү. *Холобур:* миэхэ мастан оңоһуллубут «Буратино» уонна сымнабас матырыяалтан «Ну, погоди» баар.

Верховой театр - ол аата ширма анныттан куклалары ким эрэ хамнатар уонна саңардар, хамсатааччы бэйэтэ көстүө суохтаах. *Холобур:* илии көмөтүнэн, эбэтэр тарбахчааннарга кэтэрдэн, бу маннык палочкаба иилиэххэ сөп.

Тыыннаах кукла театра - саамай тупсаһай, кэрэ театр. Маннык театрга оҕо көстүүм, маска кэтэн баран, оруолга киирэн бэйэтэ оонньоон көрдөрөр. *Холобур:* быйыл биһиги бөлөхпүттэн Айтилина Николаевна Верховцева салайааччылаах «Тиһчээн» театральнай куруһуогун иитиллээччилэрэ «Кыһыңы остуоруйа» диэн остуоруйаны улахан сыанаба оонньоон көрдөрбүттэрин, олус сөбүлээн көрбүппүт. Эһиэхэ көрдөрүгэ икки көстүүм аһаллым: Бөтүүкчээн уонна Кыһыл бэргэһэчээн.

IV. Түмүкпэр этиэм этэ: Театрынан дьарыктанар киһи киинэбэ да уһулларын сатыыр буолар. *Холобур:* биһиги дойдубуттан Төхтүртэн төрүттээх аатырбыт, биллиилээх, киэн туттар дьоммут Аркадий Новиков, Игорь Говоров театртан үүнэн-сайдан тахсыбыттара. Онон театр туһата наһаа элбэх.

Оҕолоор, театры сэргээн, таптаан, үөрэтиң !